

מאגו שין'בית

לפני שבועיים החליטו אנשים חשובים בקול ישראל כי 51 שירים עבריים פופולאריים אינם ראויים עוד לשידור. 21 שירים נקברו לנצח. 30 אחרים יושמעו רק אם מנהל-התוכנית יתן הוראה, וגם אז לא לפני שמונה וחצי בערב. אבל בקול ישראל יושבים פחדנים. הם לא רק פוסלים שירים. הם גם מפחדים לפרסם איזה. הם אומרים שזה עניין פנימי. סוד. למה זה סוד? האזרח רוצה לדעת איזה שירים לא לבקש בתוכנית כבקשתך.

בחירוף-נפש השגתי את הרשימה הסודית. היא לפניכם:

שיר השכונה, שיר המהנדס, הדודה מחררה, שיר הכובשעשרה, אנאקט, עיניים ירוקות, שושקה מרכור, אם אנשכך (נעימה מסורתית בביצוע ג'ו עמאר), אלה חמדה ליבי (נעימה מסורתית בביצוע הגבעתיים), די קאטרניה די, אוכלי אדם, אל תאמיני לבחורים, אתה חיכית לי (וילנסקי-אלתרמן), דניאלה, ישמחו השמיים (נעימה מסורתית), טאנגו שין-בית, יפו, כושי כלב קט, כושי שחור כליל, מושל צבאי, לנדוד לנדוד, מיתר שלא נדם, עשרה כושים קטנים, פארלאמנט בארץ זולג, קאטרניה הקטנה.

יהודית דורון, הממונה על יחסי-הציבור בקול ישראל, אמרה לי שהיא מוכנה לעשות לי טובה יוצאת-המכלל ולהסביר לי באופן יוצא-המכלל לפי מה מחליט קול ישראל לפסול שירים.

"כיוון שהרשימה ממילא בידיך, אף על פי שזה נגד התקנות, אני מוכנה. כי קול ישראל אינו מעוניין שהקהל יקבל רושם מוטעה עליו." נסעתי לירושלים. בהרים ירד שלג. הגברת דורון החביבה ישבה ליד התנור והסבירה.

היא אמרה שקול ישראל הוא מוסד דימוקראטי. הוא פוסל כל שיר הפוגע במישהו.

יום אחד, למשל, שלחה אשה אחת מכתב רוגז לשירות-השידור ואמרה שיום אחד היא הקשיבה לתומה לרדיו. פתאום היא שמעה את שיר השכונה של התרנגולים והודעוזה עד עמקי נישמתה לקלוט מילים גסות כמו חזה, רגלים, ישבן, מגדנות, כל הבחורות אותו דבר. היא כתבה שהיא מתפלאה על קול ישראל ומאד מאוכזבת.

קול ישראל פסל מייד את השיר הגס. או, למשל, יום אחד עבר כושי צעיר ליד גן-ילדים. הוא שמע את הגננת מלמדת שיר: כושי כלב קט / נשאר היום לבד / את אוניו פתח / ואת עיניו פקח. הכושי נפגע עד עימקי נישמתו. הוא ישב מייד וכתב מכתב לשגריר. השגריר הפגע עד עמקי נישמתו וישב מייד וכתב מכתב למשרד-החוץ שהוא מזועזע עד עמקי נישמתו ומדוע קוראים לכלב — כושי?

קול ישראל הבטיח שלא יקראו יותר. אחר-כך היתה אשה אחת שכתבה שמא ומתמיד היא מעריכה את צה"ל ומאזינה לשירי-קרב. יום אחד היא שמעה את השיר אהבה חיילית. בהתחלה היא נהנתה מאד. אבל בהמשך היא התעלפה כששמעה את המילה הגסה למזון.

קול ישראל הבטיח שיותר לא ימוזנו. או, למשל, יום אחד התקבל מכתב מאיש דתי היושב במשרד-הדתות. איש חשוב. הוא כתב כי יום אחד, הוא משוכנע שזה לא היה בשבת, הוא ישב לתומו והאזין לרדיו. פתאום שמע את נעימת השיר המסורתי אלה חמדה ליבי. בהתחלה הוא נהנה מאד. פתאום הוא קפץ מה-כסא מזועזע עד עמקי נישמתו כשהבחין שהלהקה

שרה בהתלהבות דתית: עלם חמדה ליבי. הוא כתב שזו שערורייה ציבורית.

קול ישראל הבטיח שיותר לא תהיה שערורייה.

איש אחד שמע את השיר הצופי לנדוד לנדוד. הוא זועזע. גם הוא כתב לקול ישראל שזה מזכיר לו אסוציאציות מהמחנות, כי זה שיר-עם גרמני עתיק. פסלו את השיר.

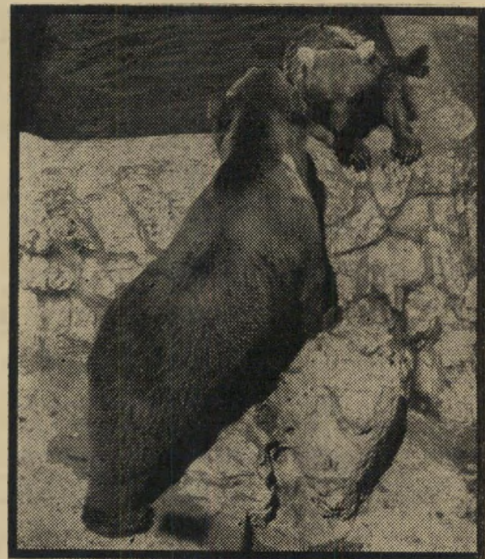
איך קול ישראל לא מתבייש להשמיע שיר אכזרי כמו הדודה מחררה. התפלאה אשה אחת מפתח-תקווה. היא כתבה להנהלה, שבשיר מתה לפנה אומללה, ואין ספק שהיא סבלה קשות היכן הטעם הטוב של מדינת-ישראל, שאלה הן אשה מפתח-תקווה. ועד אנה הגענו?

קול ישראל קבר את הדודה המתה באדמה.

היתה אשה שהתעלפה כל פעם ששמעה את שיר המהנדס. על הרווק המושבע, שמדד בחר רות בסרגל ובמד-זווית. היא שאלה. בהתפרצות של ייאוש, ממת זה מוסרי למדוד בחורות.

קול ישראל שבר את הסרגל.

חיים חפר כתב שיר טאנגו שין-בית לפי קצב מסעיר וחושני: "אחרים עקבנו, ביניכם ישבנו, לשיחות הקשבנו, דויח יפה כתבנו, השין-בית,

החורים המאושרים

אנחנו השין-בית. נכון: אנחנו ממשרד-הבטחון, אנחנו נעשה איתך חשבון.

משרד-הבטחון ישב יום אחד לתומו על ה-כיסא והקשיב לרדיו. הוא שמע את קצב ה-טאנגו המלהיב. בהתחלה היה לו נעים מאד, והכוס אפילו רצה להזמין את המזכירה לרקוד. פתאום הוא קפץ מזועזע עד עמקי נישמתו, כש-שמע את "אנחנו השין-בית נעשה איתך חשבון." משרד-הבטחון הנפגע כתב מיכתב ושאל איך לא מתביישים להעליב אנשים המקריבים נפשם על מזבח המולדת.

קול ישראל זרק את השיר בשאט-נפש לפח-הזבל. כי הוא מוסד דימוקראטי, ומתחשב בכלום.

היה גם שיר של מועדון התיאטרון, שהתחיל במילים: "כשריבון העולמים חילק את המך צעות לאנשים, חילק לנו את הפיקוח על הדת." משרד הדתות נעלב גורא. השמידו את התקליט. אחר-כך היה שיר מצחיק בשם מימשל צבאי. הממשלה נעלבה קשות וכתבה לקול ישראל מכתב שמימשל צבאי זה לא צחוק. שברו את התקליט לחתיכות.

שיר עליו אחד בשם קדימה היי התחיל במי-לים: "איפה חנה, איפה דינה / הן בשקט. — בקאנטינה / פתחה היא את הפה / הלכה עם המס-פא / רצתה להתחמם / הלכה עם המס-מס."

צה"ל נפגע קשות. הוא כתב לקול ישראל שבצה"ל יש מספיק תנורים, לא לשם כך נוצרו המס-ממים. התקליט הועמד אל הקיר ונורה. אחר-כך נעלבו כל המשרדים הממשלתיים מכל מיני שירים, כל השירים בוטלו.

השיר שגרם לסערה הגדולה ביותר היה הגנרל המכסיקאי קאסטאניטה. פארודיה על אלופים, מכוסים דרגות ועיטורים, שאינם עו-שים כלום. רבי-אלוף יעקב דורי כתב מכתב חריף להנהלת קול ישראל. הוא חשד שהשיר

מכוון אליו. האלוף שאלתיאל חשב שהשיר מכוון אליו. כולם חשבו שזה מכוון אליהם, וכולם כתבו עשרות מכתבי-מחאה חריפים. ה-גנרל המכסיקאי נתלה עד צאת נישמתו, בחדר התקליטים של קול ישראל.

"זהו זה," סיכמה בסיפוק אשת יחסי-הציבור של קול ישראל, "אנחנו דמוקרטים מאד. אנחנו לא פוסלים שום שיר פוליטי, אלא אם כן הוא פוגע במישהו. אנחנו מתחשבים בכל אחד.

מלבד באנשים הרוצים לשמוע את השירים.

שרות דוב

לפרופסור אהרון שולוב נולדו שלושה דובים. אמרתי לו מזל טוב, והוא אמר, נרגש: בקרוב אצלך.

הלידה היתה קלה, העיר האב המאושר. הוא חיכה לא יותר משעה מחוץ לכלוב, ואז באו והודיעו שני שלישייה. שני בנים ובת, או שתי בנות ובן. הוא צריך לברר.

הפרופסור, מנהל גן-החיות התנכ"י ומרצה באוניברסיטה העברית, ביקש ממני שקודם אטייל קצת במישעולי גן-החיות שלו, ואתרשם קצת, ואחר-כך נשב יחד ונדבר על הדובים. טיילתי. התרשמתי קצת. איך אפשר לא? על כל כלוב ותחת כל עץ רענן תלה הפרופסור פסוקים מתאימים מהתנ"ך.

את כלוב הדובים כיסו כל-כך הרבה פסוקים, עד שכמעט לא ראיתי את הדובים. בצד צפון היה שלט "ארי נהם ודוב שוקק, מושל רשע על עם דל." בדרום "פגוש דוב שכול כאיש, ולא כסיל באיוולתו." בצד שמאל: "הקיוסק ממול."

הגורים צווחו בקול של תינוק אנושי ממעמקי המאורה. הם שוקלים חצי קילו החתיכה, אבל בגיל חמש זה ייהפך לחצי טון. שני דובים זכרים צעדו על שני רגליים, בראש זקוף מ-גאוה. "כל אחד מהם חושב שהוא האבא," אמר הפרופסור. לצערנו הוא לא יכול היה לברר בדיוק מפני שעד כמה שידוע לו, שניהם אהבו את האשה באותה מידה, ובאותם הימים.

דובים בשבי מתים בדרך כלל בגיל 18. ה-דובים של הפרופסור מולידים בגיל 18. זה גילה של היולדת. מנהל הגן התנכ"י סבור שאין כאן ניסים. זה האקלים הצח של ירושלים. את הדובים שלו קנה בלונדון, תמורת ארגו עכ-בישים. אלו דובים סוריים חומים, Ursus Syriacus החיים כיום רק בגן-החיות ה-תנכ"י. את הדוב הסורי האחרון בעולם הרגו בלבנון ב-1929, ומאז שקנה הפרופסור את הדובים, לפני 17 שנה, ישראל היא הספקית היחידה של הדובים הסוריים לעולם כולו. דוב סורי עולה 200 דולאר. ישראל שיווקה עד עתה לעולם 33 דובים.

לפני כמה שנים ברחה הדובה הסורית לעבר-הירדן. בעלה עלה להרציון וטרף המור מקומי. "אך קענין מאד," ציין הפרופסור בהערכה, "שהם חזרו בעצמם כעבור שלושה ימים. מפני שלדובים סוריים יש שכל יותר מאשר לכל הדובים בעולם." ככל שהם קטנים יותר, יש להם איי-קיו גדול יותר. הדוב השחור, למשל, הוא טיפש. הלבן הוא עוד יותר טיפש, מפני שהוא עוד יותר גדול. דוב סורי יכול ללמוד לרכב על סוסים. על אופניים. לרקוד. ללכת על שניים. הוא מוסיקאלי. לא מזמן ראה ה-פרופסור דוב רוקד טוויסט בבומביי.

מנהל גן-החיות תמה מי המציא את הרעיון הטיפשי שדוב אוכל דבש. לא רק שזה לא נכון, הוא גם לא ישן בחורף, כמו שחושבים. לא דוב סורי, לפחות. הוא אוהב לחם שחור, גור ונמלות. הוא שונא לאכול בני-אדם. אם לפעמים הוא הורג כמה אנשים, זה לא בכוונה. מפני שהוא חושב שהם נמלים. ודוב, כידוע, נחשב ליצור קצר-רואי.

הדוב, בדרך כלל אינו חיה חברתית. הוא שונא דובות, עד שחלל זקוק להן. אחר-כך הוא זורק אותן כמו כלב. לדוב, אומר הפרופסור, אין רגשות כמו לקוף או לזאב, וגם אם יש לו ברגעים מסויימים, הוא יודע להסתיר אותם. באגדות העמים יש לדוב עוד הרבה סגולות מיוחדות. לנבא את מזג-האוויר, לשיר שירי-ערש, ולהבחין אם נערה בתולה או כבר לא. אבל בכך עדיין לא היתה לפרופסור ההזדמנות להיווכח.